Kohti syötävää korttelia –

Opas yhteisöviljelmän perustamisesta kerrostaloon

ilmastoinfo

HSY

HSY

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Metropolia

Vantaa

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

6Aika

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Circular Hood Food

Syitä perustaa taloyhtiöön asukkaiden yhteinen viljelmä

- **Viljelmä luo taloon viihtyisyyttä**
- Me kaikki voimme olla kaupunkiviljelijöitä
- **Lähiruoka kiinnostaa asukkaita**
- Yhteinen viljelmä kutsuu naapureita yhteen
- **Kaupunkiluonto moninaistuu**
- Sisäviljely tuottaa ruokaa ympäri vuoden
- **Kaikkea ei tarvitse tehdä itse**
- Koko talo tai naapurusto muuttuu vetovoimaisemmaksi

Miten viljelyhankinnan päätöksenteko etenee?

Taloyhtiössä
Taloyhtiön yhteisestä viljelyhankinnasta päätöksen tekee hallitus. Jos ehdotus on laaja ja hintava, päätös on syytä viedä yhtiö-kokoukseen. Viljelmistä ja niiden hoidosta on hyvä tiedottaa hyvissä ajoin asukkaita.

Vuokratalossa
Vuokrataloyhtiössä asukastoiminnalle myönnetään kiinteistökohtaisesti vuosittain määräraha. Talon asukastoimikunta tekee päätöksen määrärahan käytöstä. Mikäli vuokrataloyhtiö haluaa käyttää määrärahan kaupunkiviljelyyn, asukastoimikunta käy hankkimassa itse siihen tarvittavat tarvikkeet tai ovat yhteydessä alan toimijoihin.

Asukkaiden kesken
Asukkaat voivat tehdä myös keskinäisen hankinnan (osakasvähemmistöhankinta), jolloin lupa viljelmiä koskevaan tilankäyttöön tulee pyytää taloyhtiöltä.

Pihaviljelyn ABC

Työnjako
Kastelutavat ja -vuorot tulee sopia etukäteen. Mistä vesi saadaan ja kuka kastelee? Työkalut?

Kuka aloittaa, hankinta ja luvat
Onko aloitteen tekijänä taloyhtiö, vuokrayhtiö, asukastoimikunta vai asukas?

Asukkaat viljelijöinä
Useissa taloissa on olemassa jo etuudestaan erilaisia asukastoimikuntia ja aktiivisia asukkaita, jotka edistävät viljelyn toteutumista.

Viljelypaikat eli mihin istutukset laitetaan?

Viljelymuoto eli millä menetelmillä ja mitä viljellään. Viljelyperiaatteita ja -käytäntöjä on syytä käydä yhdessä läpi.

Mitä viljellään? Salaatteja, sieniä, yrttejä, kaaleja, kurpitsaa..?

Tukea ja näkemystä eli hankitaanko palveluita Taloon voi ostaa valmiin viljelyratkaisun tai tilata asukkaille sen hoitoon liittyvän koulutuksen – tai valmiin ylläpidon.

Asukkaat pääsevät itse pistämään kädet multaan

Lainalaatikkopuutarha sopii kaikille viljelijöille helppoutensa vuoksi.

Sienet viihtyvät varjossa.

Ulkoratkaisut kerrostalossa

Viljelmien sijoittelussa tulee ottaa huomioon kasvien lajikohtaiset vaatimukset ja auringonvalontarve.

Hedelmäpuut kutsuvat pölyttäjiä.

Joidenkin talojen katot soveltujat viljelyyn. Katon lujuuslaskenta on tärkeää toteuttaa.

Sisäviljelyn ABC - Kerrostalossakin voidaan viljellä ympäri vuoden.

- Sisäviljely perustuu keinovaloon ja suljettuun vesi- ja ravinnekiertoon.
- Onko vajaakäytölle jäänyttä yhteistä tilaa, esimerkiksi kerhohuonetta tai kylmäkellaria?
- Laitteen tilatarpeet, ilmanvaihto, sähköturvallisuus ja vakuutukset kannattaa pohtia yhdessä (teknisen) isännöitsijän ja palveluntarjoajan kanssa.
- Vakuutusyhtiiöön tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä.
- Nopean kierron kasvit soveltuvat sisäviljelyyn: salaatit ja yrtit.

Sisäviljelyyn on saatavilla yrityksiltä erilaisia sisätiloja elävöittäviä ratkaisuja.

Sisäviljelyratkaisuja kerrostaloon

Kasviportaat voi räätälöidä tilaan sopivaksi kerrosviljelmäksi.

Salaattibaarit ovat kosteus- ja lämpösäädeltyjä kaappeja, joissa kasvaa salaatteja ja yrttejä.

Pelisäännöt ja viestintä

Vaikka kaupunkiviljelyhankintaan on mahdollista sisällyttää palvelua, on hienoa, kun asukkaat pääsevät itse pistämään kädet multaan. Palveluntarjoajia tarvitaan toiminnan aloittamiseen ja ohjaamiseen. Asukkaita tarvitaan viljelmien ylläpitämiseksi. Hallitus voi tukea toiminnassa.

Onnistuakseen yhteisöviljelmät tarvitsevat avointa ja oikea-aikaista asukasviestintää.

- Kaikki asukkaat tietävät, mitä tapahtuu ja tuntevat itsensä tervetulleiksi.
- Kaikilla pääsy viljelmille.

Viljelyn käytännöistä on hyvä sopia etukäteen asukkaiden kesken.

- Miten kasvit hoidetaan lomakauden aikana?
- Miten sato jaetaan?

Sadosta iloa kaikille

Viljelyratkaisuja

- **Lainalaatikkopuutarha** toimitetaan pihalle kasvukauden alussa. Asukkaat saavat tukea viljelmän hoitamiseen. Sadonkorjuun jälkeen laatikot noudetaan pois huollettavaksi. *https://www.blokgarden.com*
- **Kasviportaat** kootaan moduuleista. Kotimaista Supragardenin vesiviljelyjärjestelmää käytetään myös kouluissa ja ravintoloissa. *www.supragarden.fi*
- **Sienipeti** on ulkoviljelyratkaisu ruokasienten tuottamista varten. Kasvualusta koostuu puuaineksesta (puru, pelletti) ja sienirihmastosta, jotka sekoitetaan keskenään. *www.helsieni.fi*
- **Viherpalveluita** tuottavan Innogreenin tuotevalikoimaan kuuluu viherseinien lisäksi piha- ja puutarha-suunnittelua. *www.innogreen.fi*

Lisätietoa

Toimittanut: Kaisa Viitanen

Tekijät: Marja Roitto, Julia Johansson ja Roosa Halonen

Opas Kohti syötävää korttelia – viljelyopas on saatavilla *https://www.hsy.fi/kaupunkiviljelyopas*

Valokuvat: Markku Laine, Angela Oker-Blom, Roosa Halonen, Marja Roitto

ilmastoinfo

HSY